

ANDERS KIJKEN NAAR ERFAFSCHEIDINGEN

Hekken en hagen: groene pracht of barrière in het straatbeeld?

DUIDELIJKE REGELS

Voor de gemeente Bloemendaal is het behoud van de mooie leefomgeving een belangrijk uitgangspunt voor beleid. Wethouder Richard Kruijswijk: "De relatie tussen natuur en groen en de bijzondere architectuur zijn kenmerkend voor de gemeente en bepalen in hoge mate de kwaliteit van de leefomgeving. Hoge hekken aan de straat doen afbreuk aan die kwaliteit en kunnen leiden tot een gevoel van onveiligheid. Daarom vind ik het belangrijk dat we als gemeente duidelijke regels stellen, die recht doen aan de belangen van de huiseigenaren en tegelijkertijd zorgen voor een mooi en groen Bloemendaal waar inwoners en bezoekers van kunnen genieten. We staan open voor overleg om maatwerk toe te passen in specifieke situaties die afwijken van de standaard."

TALLOZE DICHTERS, SCHILDERS EN ANDERE KUNSTENAARS
HEBBEN ZICH DOOR DE EEUWEN HEEN LATEN INSPIREREN
DOOR DE SCHOONHEID VAN BLOEMENDAAL EN OMGEVING.
NOG STEEDS IS BLOEMENDAAL, MET HAAR BREDE LOMMERRIJKE
LANEN EN RIANTE VILLA'S, EEN VAN DE MEEST GELIEFDE
PLAATSEN OM TE WONEN EN TE VERPOZEN.

DE LIEFSTE PLEK

...
OP HOLLANDS BLONDE DUINEN
PRIJS IK MIJN EIGEN LAND!
U HEB IK UITGELEZEN,
MIJN BOSCH EN DUIN EN DAL,
DAAR HALF MIJN THUIS
MOCHT WEZEN,
U EER IK, BOVENAL

...
P.A. DE GENESTÉT (1829-1861)

Al in de zeventiende en achttiende eeuw ontvluchtten gefortuneerde kooplieden tijdens de zomermaanden de benauwde, stinkende stad om in Bloemendaal te genieten van het buitenleven. Zij lieten buitenplaatsen aanleggen in Engelse landschapsstijl: een parklandschap met slingerende paden en wegen, heuvels, uitzichten en tuinen die er zo natuurlijk mogelijk uitzagen. Tegen het einde van de negentiende eeuw ontwikkelde Bloemendaal zich tot een forensenplaats. De goede trein- en tramverbindingen maakten het mogelijk om buiten te gaan wonen. Buitenplaatsen en landgoederen werden verkaveld en ontwikkeld tot riant villaparken. Na de Eerste Wereldoorlog nam de woningbouw echt een grote vlucht en werden op de veengronden langs de binnenduinrand ruime woonwijken gebouwd van herenhuizen met plantsoenen en vijvers. Stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten bepaalden in grote mate de ruimtelijke kwaliteit, die nog steeds zo kenmerkend is voor de gemeente Bloemendaal.

Drie-eenheid

Volgens landschapsarchitect Peter de Ruyter bestaat de ruimtelijke kwaliteit van Bloemendaal uit drie bouwstenen: "Het landschap van de binnenduinrand dat hoog en laag afwisselt, het lommerrijke karakter met prachtige grote bomen en groene hagen en de architectonische kwaliteit van de villa's. Deze villa's, in samenhang met het landschap en de beplantingen, behoren tot ons cultureel erfgoed; zij vertellen het verhaal van de lokale geschiedenis en zijn mede bepalend voor de identiteit van de gemeente Bloemendaal. Wanneer je de villa's niet meer kunt zien, wordt de drie-eenheid verbroken."

Vanaf de straat zag je altijd de villa's en de omliggende tuinen liggen, de openbare en de private ruimte liepen visueel in elkaar over. In de loop van de jaren tachtig kwam daar verandering in. De drang naar privacy werd groter en mensen wilden zich afsluiten van hun omge-

>>

De getrapte haag – met eerst een laag muurtje, dan een lage haag en daarachter een andere, hogere haag – omlijst het huis als een schilderij.

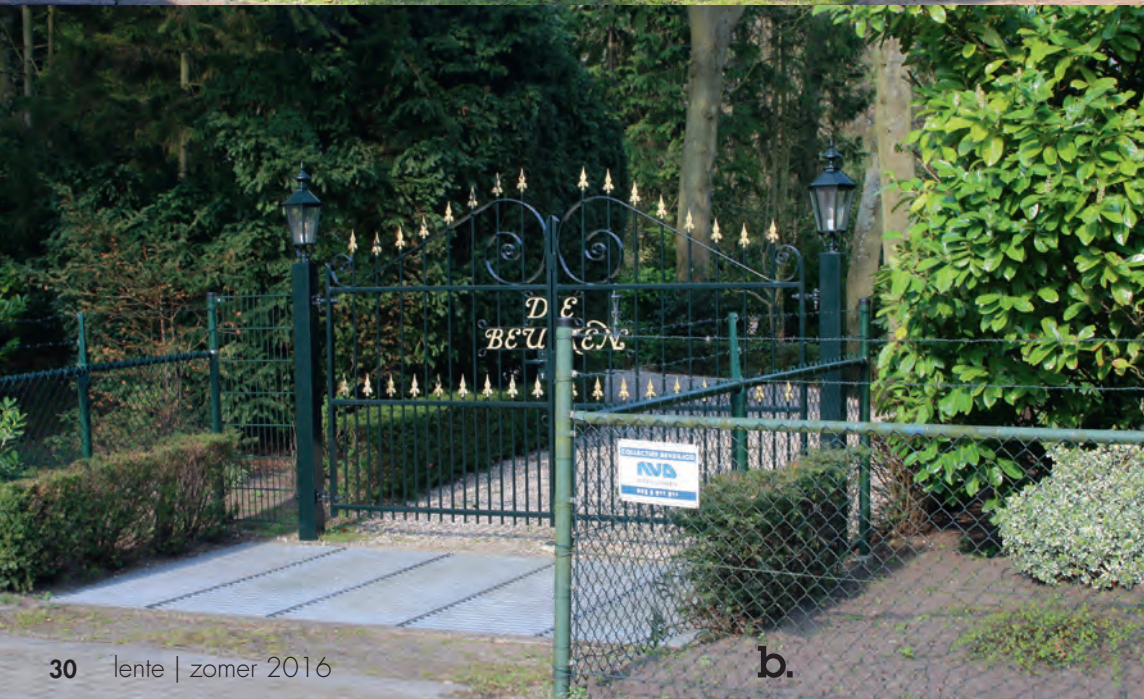
Hier zijn coulissen gecreëerd door eerst een brede, lage groene haag met daarachter een hogere beukenhaag. Het verschil tussen loof en wintergroen maakt de seizoenen zichtbaar. De parkeerruimte is opgenomen in het ontwerp en ook met een haag afgescheiden.

De hoge rij bomen wordt onderbroken door een laag hekje, waardoor je de gevel van de villa in volle glorie kunt bewonderen. Let op de vorm van de bomen en het huis.

‘Een erfafscheiding hoeft geen monotone groene wand te zijn’

Het toegangshek ligt enkele meters naar achteren, wat de villa extra allure geeft. De doorlopende lijn van de haag wordt onderbroken, waardoor een afwisselend beeld ontstaat. Het visueel open beeld wordt nog versterkt doordat het hek transparant is.

ving. Ze plaatsten steeds vaker hoge hekken om hun tuinen en lieten hagen metershoog groeien. “Als iedereen zich terugtrekt is er geen interactie meer tussen privé en openbaar en dat heeft grote gevolgen voor de dagelijkse leefomgeving”, stelt Peter. “Dan ontstaan groene corridors die er anoniem en ongastvrij uitzien en een gevoel van onveiligheid oproepen. In zo’n omgeving krijgen mensen letterlijk het gevoel dat ze heg noch steg kennen.”

Variatie in hoogte en soorten

Peter ziet het graag anders. “Laat de allure van die architectuur maar zien. De afwisseling tussen het groen en de villa’s zorgt juist voor de rijke beleving die Bloemendaal zo uniek en aantrekkelijk maakt. Zichtlijnen en transparantie geven een gevoel van vrijheid.” Volgens hem is het goed mogelijk om de privacy van huiseigenaren te bewaren en tegelijkertijd een aantrekkelijk straatbeeld te creëren. “Een erfafscheiding hoeft geen monotone groene wand te zijn. Als je alle hagen aan de openbare weg zou verlagen tot zo’n anderhalve meter zou de gemeente Bloemendaal er totaal anders uitzien: dan is er weer contact mogelijk tussen erf en straat en kun je de weg weer vinden. Dat hoeft natuurlijk niet overal, het gaat vooral om de variatie in hoogte. Die zorgt voor een afwisselend beeld en een expressie van individuele percelen. Ook een variatie in hagen – wel en niet besdragend, bloeiend en niet bloeiend, wintergroen en verkleurend – zorgt voor een levendiger beeld waarin je de seizoenen beleeft. Het maakt de openbare ruimte aantrekkelijker en ecologisch waardevoller.”

“Als landschapsarchitect vind ik het belangrijk om mensen bewust te laten kijken naar hun omgeving en hen te inspireren bij het bedenken van oplossingen. Daarom ben ik blij dat de gemeente Bloemendaal een spreekuur heeft ingesteld waar huiseigenaren advies kunnen vragen over hun erfafscheidingen (zie kader). Mijn eerste advies is om er zelf op uit te gaan. Stap eens lekker op de fiets, maak een rondje door de gemeente en laat je verrassen door de oplossingen die anderen hebben gevonden voor een aantrekkelijke en toch functionele erfafscheiding.” ■

SPREEKUR

De gemeente is een maandelijks spreekuur gestart in het gemeentehuis, voor inwoners die advies willen of inspiratie zoeken voor erfafscheidingen op hun perceel. Landschapsarchitect Peter de Ruyter geeft tijdens het spreekuur advies over het realiseren van erfafscheidingen die bijdragen aan de privacy en een aantrekkelijk straatbeeld én die passen binnen het beleid. Wil je van het spreekuur gebruik maken, dan kun je een e-mail sturen naar Eline Donkers van Team Ruimtelijke Ordening, e.donkers@bloemendaal.nl. De eerstvolgende spreekuren zijn gepland op 18 mei en 15 juni tussen 13.00 en 17.00 uur. Volgende data worden vermeld op de website van de gemeente.

Als iedereen zich terugtrekt is er geen interactie meer tussen privé en openbaar en dat heeft grote gevolgen voor de dagelijkse leefomgeving'